

er vel saaledes, men jeg ser ikke rettere, end at det ikke kan være anderledes. Staten kan ikke undvære Universitetet som en Examensskole, og paa den anden Side maa Universitetet saa vidt muligt og indenfor den Indskrænkning, som Statens Forordninger stille, være en fri videnskabelig Højskole. Nu mene de ærede Medlemmer, at man kunde virke herhen til ved Indførelsen af Examenskommissioner. Jeg vil nu nødig udtale mig aldeles bestemt imod denne Tanke, men jeg har, som jeg allerede under Finantslovens 1ste Behandling havde Leilighed til at udtale, stor Tvivl, om man vil naae det Maal, man vil. Jeg har stor Tvivl, om man ikke vil komme til et modsat Resultat, og at man for Professorernes Vedkommende, ialtsald for de juridiske og theologiske Professorers Vedkommende, vil bringe dem til, hvis de i det Hele taget ville have Studenter til deres Forelæsninger, at synke ned til kun at blive Manuduktører, og for Studenternes Vedkommende har jeg den Frygt, at just det Manuduktionsvæsen, som man maaste noget overdrevent er bange for og angriber, vil komme til at florere i allerhøjeste Grad i det Dieblig, Examenskommissioner blive indførte. Hvad de ærede Medlemmer have yttret om, at Examen ved Examenskommissioner vilde kunne gives et mere praktisk Ansøg, tror jeg ikke, man vil opnaa derigjennem. Skulde noget Saadant opnaas, maatte hele Studiet for de Studerende i høi Grad forandres. Der maatte da gives dem Leilighed til en Slags praktisk Uøvelse og Virksomhed, inden de komme op til Examen, ellers maa den theoretiske Del af Examen blive den, som det egentlig kommer an paa. Det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds mente, at et andet Middel, man kunde bruge for at gjøre Universitetet til en mere fri videnskabelig Højskole, var at indføre Modenhedsprøver, som han udtrykte sig, eller Prøver af lignende Art som Magisterkonferents, men hvis noget Saadant skulde gøres, saa tror jeg rigtignok, at man ubetinget maatte sige, at saa var det umuligt at indføre Examenskommissioner, thi saa vilde det just blive det egentlig Videnskabelige, hvori der maatte prøves. I saa Henseende haaber jeg, at det ærede Medlem har hørt, hvad et andet æret Medlem, som ellers slutter sig delvis til ham, nemlig det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds, fremsførte, thi han var i saa Henseende forsaavidt enig med mig i, at saadanne Magisterkonferentser, indførte ved juridisk og theologisk Examen, just vilde blive en Prøve paa Vedkommendes videnskabelige Uddannelse, som han saa mente kunde stilles ved Siden af den almindelige mere praktiske Examen ved Examenskommissionerne. Jeg skal som sagt ikke nærmere komme ind paa hele denne Tanke, men vil blot gjøre det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm)

opmærksom paa, at jeg tror, at hans Tanke om Modenhedsprøver staar i en meget bestemt Modstrid med hans Tanke om Examenskommissioner. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Lauher) antede over, at Konfistorium havde Vedtælsen af forskellige videnskabelige Anstalter. Jeg tror, at de faktiske Forhold ikke ganske svare til den Skildring, han gav. Vedkommende forskellige videnskabelige Anstalter ledes praktisk taget aldeles uafhængigt af Konfistorium. Naar han vil have en mere bestemt Adskillelse mellem Universitetet og den polytekniske Lærestanstalt, end her er foreslaaet, tror jeg, at han i saa Henseende tager feil. Skulde den gjenneføres, vilde man med Nødvendighed komme til at forlange flere Lærekrafter, end jeg har forlangt. De rent theoretiske Fag, den rent theoretiske Mathematik, theoretisk Fysik og Kemi maa doceres ved Universitetet. Et Universitet, som ikke havde disse Fag, vilde ikke kunne kaldes Universitet; men der er Intet i Veien for, at de Professorer, som docere disse Fag ved Universitetet, tillige kunne docere dem ved den mere praktiske Anstalt, den polytekniske Lærestanstalt, som saa dog desuden maa have sine specielle Docenter i de samme Fags mere praktiske Anvendelse. Der er fra forskellige Sider fremkommet en Antydning af, at man vilde finde det rigtigst, at naar man nu gif ind paa at give Professorerne forhøjede Lønninger, maatte selv de ældre Professorer, der nu have Ret til at tage Forelæsningshonorarer, opgive denne Ret. Jeg tror ikke, at det er Nøget, man nogensinde før har indladt sig paa, at tage en bestaaende Ret bort fra dem, der have den. Det gaar ikke an. Men om man vilde gaa den Vej, som blev antydet af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle), nemlig ved særlige Bevillinger at befri de Studerende for disse Forelæsningshonorarer, skal jeg blot henstille. Jeg tror dog, neppe, at det vilde være rigtigst. — Jeg skal slutte med at anbefale Thinget og Thingets Udvalg med Belvilie at gjenneemgaa denne Lov. Jeg tror, at De da ville finde, at der ikke er forlangt Mere, hvad Lærekrafter angaar, end der maa forlanges, naar vort Universitet med Rette skal kaldes et Universitet og staa paa samme Standpunkt som andre Landes Universiteter, og at der, hvad Lønningern angaar, ikke er forlangt Mere, end hvad henfset til alle Forhold rimeligt er.

S. Holm: Det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgkreds (Goss) udtalte før, at Konfistoriums Indflydelse paa saadanne Sager, der angaa Universitetet, var ikke saa stor, da den kun var raadgivende. Dette er formelt fuldkommen rigtigst; men faktisk er den raadgivende Indflydelse hos Konfistorium, som vi den ene